

Højesteretsdommer Helga Pedersen. Foto: Fondens arkiv.

Blade fra Fondens historiebog

Af Henni Steffensen, Fondens sekretariat

Fonden for Træer og Miljø har gennem 40 år arbejdet for et grønnere Danmark. Den mangfoldige indsats kan bedst illustreres ved hjælp af udvalgte blade fra Fondens historiebog, der dækker aktiviteter overalt i landet.

1974

Dansk Dendrologisk Forening tog i anledningen af sit 25-års jubilæum initiativ til oprettelse af Fonden for Træer og Miljø med det formål bl.a. gennem oplysning og forskning at bevare eller nyskabe træplantninger, der har en miljømæssig, rekreativ, botanisk, kulturhistorisk eller æstetisk værdi.

Højesteretsdommer Helga Pedersen blev valgt som første formand for repræsentantskabet. Her er et uddrag fra hendes sidste årsberetning i 1979.

”Det spørgsmål, der mest og navnlig i den seneste tid har trængt sig på er dette, om det egentlig har noget formål, at nye private institutioner dannes, skaber penge ind og arbejder for formål, der i nogen grad varetages af det offentlige og måske kunne varetages i fuldt omfang af offentlige myndigheder, vel at mærke, hvis de havde kræfter og penge hertil.

Jeg tror, svaret er ja, og jeg kan give mange grunde for det. Der er ingen tvivl om, at den inspiration, det initiativ, der bæres frem af den private, uegennyttige interesse for sagen, har en styrke og værdi, der er det offentlige som igangsætter overlegen. Netop ved at pengene skal så at sige ”skræbes” ind, skaber man en interesse og dermed en berigelse også for giveren. Ved gennemførelsen af de enkelte projekter

har den private institution mulighed for at virke som koordinator og formidler, hvor offentlige myndigheder må give op eller arbejde meget langsomt på grund af stive faglige grænser og forretningsområder. I den private institutions initiativer ligger en kulturel og opdragende faktor af stor betydning.”

Et blik på de forskelligartede projekter, det er blevet til gennem årene, bekræfter Helga Pedersens vurdering: Oprettelsen af Fonden har ikke været forgæves!

1975

Fonden blev repræsenteret i to udvalg under Ministeriet for Offentlige Arbejder, nemlig et udvalg om vejsaltning og et udvalg om beplantning langs offentlige veje.

1977

Retablering af Øster Mølle Sø i Dronninglund. Se artiklen side 85.

1978

Fonden støttede praktisk og økonomisk Claus Berings film: Træer og Miljø, som blev vist i bl.a. DR's fjernsyn.

1979

Gerlevparken overdrages til Fonden af Grethe og Aage Kann Rasmussen. På de ca. 10 hektar havde de i en lang årrække gennemført en tilplantning, herunder udvidelse af Ole Thygesens beplantninger fra 1881, hvor Møllehøjgaard kom ind i ”træalderen” med anlæg af en parklignende have ned mod mosen (den nuværende sø) samt tilplantning af ca. tre hektar skov. Disse anlæg er udformet på en sådan

Plantering på Geels Bakke. Overinspektør Erik Fischer planter, Tove Christensen holder træet. I baggrunden til højre Jørgen Trolle og Jens Asby. Foto: Jens-Aage Jungersen.

Nationalbankdirektør Erik Hoffmeyer planter i Farum Vestskov på Plant Danmark Dagen 1990. Foto: Fondens arkiv.

måde, at de har kunnet danne grundlag for og baggrund for de aktiviteter, der senere er kommet til.

Dronning Ingrid påtog sig at være protektor for Fonden, og ydede dermed stor moralsk støtte for arbejdet i Fonden.

Nationalbankdirektør Erik Hoffmeyer blev ny formand for repræsentantskabet.

1980

Midterrabat på Geels Bakke ved Holte beplantes med egetræer. En beplantning, der lukkede "såret" i Geel Skov, efter at Kongevejen var blevet udvidet.

1981

Forsøg med vejsalts indvirkning på 4 vejtræarter påbegyndes i Gerlevparken ved lic.agro. Jens Dragsted.

Beplantning af 1200 egetræer ved Egtvedpigens fundsted.

1982

Beplantning i Pistolstræde – en af de mest charmerende passager i indre København.

Tre ægte børn (podninger) af Kongegen fra Jægerspris blev plantet ved Øster Mølle Sø til ære for Dronning Ingrid, Fondens protektor (1979-2000), for Fondens første formand for repræsentantskabet højesteretsdommer Helga Pedersen og for en af initiativtagerne til Fonden, arboretforstander dr.agro. Carl Syrach Larsen.

1983

Plant et træ-kampagnen påbegyndes og i løbet af tre år plantes 1,25 mio. træer over hele landet.

1984

Etablering af Den Danske Træsamling påbegyndes i Gerlevparken. I samarbejde med Arboretet i Hørsholm blev der

for første gang skabt en åben og offentlig samling af udelukkende naturligt forekommende danske træer og buske. Samlingen omfatter ca. 75 arter. Anlagte stier fører gennem de åbne og lyse skovtyper som birke- og rønneskovene til de mørkere og tunge skovtyper som linde- og bøgeskovene.

1985

Valdemar Petersens samling af historiske roser etableres i Gerlevparken på foranledning af Dronning Ingrid. En på verdensplan enestående samling, som han skabte gennem nærvædet 50 år.

1987

Samlingen af Poulsen Roser etableres i Gerlevparken. Samlingen repræsenterer fire generationers indsats inden for rosenforædlingen, og består af alle de tilgængelige rosensorter fra 1912. Samlingen udvides årligt med virksomhedens nye sorter.

1988

300 siders rapport ved lic.agro. Jens Dragsted vedrørende resultatet af saltforsøget påbegyndt i 1981 udsendes til samtlige kommuner og amter i Danmark.

1989

Rådgivning i forbindelse med etablering af Bangsbo Botaniske Have ved Frederikshavn.

1990

Plant Danmark Dagen. Ca. 60.000 løvtræer skænket af Tuborgfondet plantes over hele landet.

1991

6 store lindetræer skænkes til Kunstindustrimuseets Grønnegaard.

Dronning Ingrid's eg i Gerlevparken. Egen blev plantet på Dronningens 80-års fødselsdag i 1990.
Foto: Henni Steffensen.

Ledreborg Allé. Foto: Lone van Deurs.

1992

Efter 17 års forhandlinger bliver den genplantede 7 km lange Ledreborg Allé indviet. Til alleen blev ligesom i 1740'erne anvendt det klassiske allétræ, lind (*Tilia europaea* 'Pallida'), men der blev gjort en smule mere plads til bilerne idet rækkeafstanden, som tidligere var 9 m, nu blev udvidet til 11 m. Samtidig blev også afstanden mellem træerne øget, så den nu er 11 m.

1994

Succesen fra Plant Danmark Dagen i 1990 gentages og yderligere ca. 60.000 løvtræer skænket af Tuborgfondet blev plantet landet over.

1996

Rådgivning og naturgenopretning til Nørre Vosborg ved Ringkøbing.

1997

Beplantning af sansehave ved Aalborgskolens institution for døvblinde.

1998

Projekt og beplantning til have for senil demente i Vejlbj Lokalcenter ved Århus.

Rådgivning og egetræer til retablering af den 1,7 km lange Maglemer Allé ved Knuthenborg (se foto på side 98, artiklen om Jørgen Holm).

2000

Rådgivning og træer til alléer ved fem godser på Lolland.

2001

Fonden støttede halvdelen af plantningen af 400 udvalgte træer, som Planteskoleejerforeningens Trægruppe havde doneret til Bytræarboretet i Hørsholm. Arboretet blev etableret med det overordnede formål

at fremme og kvalificere anvendelse af træer til byformål og alle andre steder.

2002

Alléer ved Holgershaab ved Nørre Alslev, ved Marienlyst ved Vordingborg, Nybøllegaard ved Stege og ved Sandholt på Fyn.

Projektstøtte til opfølgning af Søren Ødums plantninger i Grønland.

I et 200 ha. stort område tæt på Lufthaven i Narsarsuaq plantedes i begyndelsen af 1980 ca. 100.000 træer (langt fra alle har dog overlevet) fordelt på 105 arter og 400 provenienser. Egnet plantemateriale til plantningen på Grønland stammer fra indsamlingsrejser til bl.a. Rocky Mountains.

2003

Håstrup Bylaug ved Fredericia. 100 rød-tjørne plantes som alléer ved fem indfaldsveje til byen.

2004

Ved Rynkebygaard på Fyn genplantes 850 m allé med egetræer (*Quercus robur*). Og ved Sekkelundgård ved Christiansfeldt plantes en lindeallé (*Tilia cordata* 'Greenspire').

2005

Udplantning af 28 lindetræer i Eberts Villaby på Amager, der i 1997 også fra Fonden modtog 20 akacietræer og 20 lindetræer.

2007

Plantninger ved landsbyerne Døstrup ved Hobro og Ndr. Skringstrup ved Skals.

2008

Korinth Bypark på Fyn og Byhave i Nordby på Samsø tildeles forskellige frugt- og prydræer samt buske.

Gerlevparkens Venner på forårsarbejde. Foto: Henni Steffensen.

2010

Skovrejsning på indvindingsområde ved Oens Vandværk ved Horsens.

2011

Efter 32 år forlader Erik Hoffmeyer sit dybe engagement i Fonden som formand for repræsentantskabet. Hoffmeyer giver udtryk for, at: ”det har været en rigdom at beskæftige sig med alle initiativerne – uanset om skridtene har været store eller små”.

Katherine Richardson, professor ved Statens Naturhistoriske Museum, Københavns Universitet udpeges som ny formand for repræsentantskabet.

Lindknud Lokalråd ved Brørup tilplanter 4,5 ha med træer og buske, der er naturligt hjemmehørende i Norden.

2013

Oprettelse af Foreningen Gerlevparkens Venner, hvorefter parkens delvise vedligeholdelse foretages af 25-30 frivillige fra Frederikssund Kommune (lokalområdet). En ordning, der fungerer til fuld tilfredshed. Fonden har ladet udarbejde plejeplaner over de enkelte bede og afholder beskæringskurser for deltagerne.

